

Список використаних джерел:

1. Бахтін М.М. Естетика словесної творчості / М.М. Бахтін. – М.: Мистецтво, 1986. – 444 с.
2. Менг К. Проблема аналізу діалогічного спілкування / К. Менг // Текст як психологічна реальність. – К.: Ін-т мовознавства АН СРСР, 1982. – С. 14-18.
3. Семененко Л.П. Аспекти лінгвістичної теорії монологу / Л.П. Семененко. – М.: МЛУ, 1996. – 323 с.

Семелюк Б.О.

студент,

Національний університет «Львівська політехніка»

СЕМАНТИЧНА ВАРІАТИВНІСТЬ СЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ХОБІ У ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

Культура Японії має велику кількість культурних надбань. Серед них прекрасні зразки образотворчого мистецтва давнини, шедеври архітектури і скульптури, світові пам'ятники японської поезії, літератури та драматургії, пам'ятки садового будівництва тощо. Поряд з ними існує багата спадщина японської культури релігійної та філософської думки, так званих культурних надбань.

Всі культурні надбання формувались в Японії не одну сотню років. Хоча вони і споріднені із загальною і досить типовою азійською культурою, все ж багато у чому культура японців зберегла певну своєрідність. Досить сильно на це вплинув фактор географічного розташування Японії, адже майже до кінця XVII століття острів був ізольований, фактично не піддавався таким зовнішнім чинникам як завоювання, а самі японці чітко контролювали, яку частину із того іноземного що все ж потрапляло до них прийняти, а що потрібно знищити і викоринити [5, с. 124].

В силу своєї ізольованості та своєрідної культури, яка формувалась в японському суспільстві не одне століття, щось близьке до сучасного поняття хобі існувало досить давно. Однак ставлення до цих занять було цілком протилежним, якщо порівнювати із типовим європейським суспільством [5, с. 86]. Заняття за якими японці проводили свій вільний

час мали за собою чіткі основи і конкретні рамки. Їх підводили до професійного абсолюту та відточували свою майстерність у певному роді занять все життя. Це одна з причин чому багато із цих занять збереглись у своєму певісному вигляді до цих часів. Взяти до прикладу хоча б чайну церемонію, написання традиційних японських віршів, каліграфію чи ціле різноманіття бойових мистецтв [3, с. 56].

Ще одним важливим фактором, окрім історичного та культурного впливу, у ставленні сучасного українського суспільства до хобі є економічне та політичне становище у державі. Оскільки це безпосередньо впливає на можливість людини вибрати певний вид заняття і витратити на це заняття достатньо вільного часу чи навіть коштів, щоб отримати ту психологічну користь заради якої люди зазвичай і обирають те чи інше заняття в якості хобі.

У якості демонстраційного прикладу візьмемо одне із найпопулярніших хобі серед молодих японців – *ひとり旅* (*hitori tabi*), що буквально означає «подорожі наодинці». Японське суспільство надзвичайно згуртоване, що дозволяє їм колективно вирішувати багато проблеми які постають чи раніше поставали у їхньому житті. Однак, однією із головних особливостей є те, що вони повністю розділяють «широке» суспільне коло у якому вони працюють чи кооперують із іншими людьми на постійній основі та «внутрішнє» коло у яке входять лише члени сім'ї і найближчі люди. Крім того, вони цінують і поважають час який необхідно виділити для «себе» [3, с. 131]. Подорожі наодинців досить популярне заняття серед японців, особливо якщо мова йде про туризм всередині країни. Це чудовий спосіб відійти від навколишньої метушні та очистити свої думки [2, с. 95-96].

Для проведення аналізу слова на семантичну варіативність та визначення його типової граматичної позиції у японських реченнях було використано найбільший корпус сучасної японської мови, який знаходиться у вільному доступі та був розроблений Національним інститутом японської мови та лінгвістики (国立国語研究所 – Kokuritsu Kokugo Kenkyūjo). Це незалежна адміністративна одиниця у Японії, створена з метою вивчення, спостереження, популяризації і створення рекомендації щодо належного використання японської мови.

Саме цей дослідницький інститут відповідає за створення і розвиток корпусів японської мови. NINJAL – це стилізована аббревіація англійської назви інституту National Institute for Japanese Language and Linguistics.

Із речень опрацьованих за допомогою корпусу японської мови, можна зробити висновок, що слово ひとり旅 (hitori tabi) досить часто вживається із часткою の (no), яка у японській мові переводить його у прикметник і подалі вживається як означення до іменника який слідує цій частці.

Достатньо типовим є формування складних іменникових словосполучень. В такому випадку, згідно граматичної структури японської мови, додаткове слово приєднується без використання часток. У такому випадку, щоб правильно прочитати і вивести значення словосполучення потрібно досконало знати кандзі

які вживаються, їхнє значення та прочитання.

Цілком очікувано, разом із досліджуваним словом вживається частка напрямку руху に (ni) адже саме хобі полягає у постійні зміні місця перебування. Найменш часто після слова вживаються частки-індикатори теми речення або інші граматичні частки які мають більше граматичного навантаження (часи, способи дії), ніж контекстуального. Вибіркові приклади аналізу наведені у *Таблиці 1*.

Таблиця 1

Приклад найтипівіших семантичних варіацій слова ひとり旅 (hitori tabi)

<p>立つ – відправлятись в подорож наодинці (з аеропорту) 読本 – путівник для подорожей наодинці をしている – відправлятись у подорож наодинці は楽しい – щаслива подорож наодинці に出よう – вирушити у подорож に出る前 – перед тим як вирушити у подорож の女性 – дівчина, що подорожує наодинці の日本人 – японець, який подорожує наодинці 掲示板 – дошка оголошень з маршрутами подорожей</p>	<p>У словосполученнях часто переходить в прикметники і стає означенням до виконавця дії. В силу особливості значення слова активно використовується із часткою напрямку руху に (ni). Формує складні іменникові словосполучення. Вираженої гендерної диференціації не спостерігалось.</p>
---	--

Джерело: розроблено автором

Враховуючи особливості японської мови, яка за своє граматичною формою і структурою є аглютативною, або як ще її називають «мовою-приклеюкою» проведення аналізу семантичної варіації того чи іншого слова дозволяє визначити найбільш типові групи слів які вживаються разом із досліджуваним словом, а також його граматичну позицію. Оскільки у японській мові, речення формуються із блоків які поєднуються граматичним частками, аналіз цих блоків які утворюють словосполучення також дає змогу визначити граматичні частки що «притягуються» до досліджуваного слова. А це у свою чергу дозволяє провести подальший детальний прагматичний аналіз обраного слова.

Список використаних джерел:

1. Haffner, John; Klett, Tomas; Lehmann, Jean-Pierre (2009). Japan's Open Future: An Agenda for Global Citizenship. Anthem Press. P. 17. ISBN 978-1843313113.
2. Holt, Jon (Review) "Teaching Japanese Popular Culture" Edited by Deborah Shamoan and Chris McMorrان. Ann Arbor, Mich.: Association for Asian Studies, 2016 Japanese Language and Literature 52-01. pp. 93-100. American Association of Teachers of Japanese 2018. URL: http://cnit.ssau.ru/iatp/work/budileva/glava_1_3.htm.
3. Ohnuki-Tierney Emiko. Rice as self: Japanese identities though time. – Princetone, New Jersey : Princeton University Press, 1993. 184 p.
4. Tanaka, Hiroaki (Review) Is the theory of politeness pragmalinguistic or sociopragmatic?--A new look into the universality/culture-specificity divide-- English Linguistics 33-02 pp. 511-543. Kaitakusha 2017.
5. The impact of traditional though on present-day Japan. – München : Iudicium-Verl., 1996. 236 p. – (Monogr. Aus dem Deutschen In-t für Japanstudien der Phillip-Franz-von-Siebold-Stifung; Bd. 11).